

JÓNA DÁVID

Interjú Szentjánosi (Langstadler) Csabával

*„A barátság sok forrásból táplálkozik,
de legtisztábban a tiszteletből.”*
(Daniel Defoe)

– Csaba, három évtizedes barátságunk több ezer oldalon tartó verslevelezésének lényegét kellene összefoglalnom. Már most az bánt, ami kima-
rad az interjúból. Támaszkodhatnék arra akár, ahogy alkotótársaink lát-
nak minket, készíthetnék egy emlékművet magunknak, szándékom sze-
rint azonban megpróbálnék mögé látni. Miért van az, hogy két különbö-
ző életút, két eltérő habitus így össze tud kapaszkodni, mint ahogy mi
tettük? Barátságunk valódi, tiszteletre és elfogadásra épülő és olyan XIX.
századi, nem?

– De igen, Dávid! Szerintem vannak dolgok, amelyek megérnek, a tör-
ténelem tornázza ki magából. Ez nem véletlen, hogy így összekapcsolód-
tunk, mondhatnám úgy, hogy ahogy az atom összeáll, ahogy földrészek-
óceánok összeállnak... mi is így állunk össze, egy mélyebb értelmezés,
egy mélyebb sors, egy mélyebb elhivatás közös hangjaként. Mert ha kü-
lönböznek is álláspontjaink sok dologban, idézhetném Mérő Ferencet,
„mindenki másképp egyforma”, milliárdszor több azonosságunk van,
mint különbözőségünk, és én hálás vagyok Istennek, hogy ilyen verstest-
vért, Gazduramtársat adott, mint te. Lehetnének egyébként szép példák is,
hogy hogy tudunk egy nagyobb szempontba emelkedni, ünnepnapokká
változtatva versben megénekelte hétköznapjainkat. Szóval, köszönlek.

– Forma 1-es rajongó, egykori vízilabdázó és mindezek felett egy valódi
költő. Voltál speditőr, autószalokban eladó, borkimérő, szép szimbólum,
hogy takarítottál Burger Kinget, még ma is templomot. Mindegyik szere-
pedben önmagad voltál, olyan, aki észreveszi, aki meghallgatja, aki meg-
érti. Szóval ember. Neked sosem a mérés eredménye, hanem a mérlege-
lés maga a fontos. Időnként el is veszel benne...

– „Neked sosem a mérés eredménye, hanem a mérlegelés maga a fon-
tos.” Ez nagyon szép mondat Dávid, köszönöm. Nem is elveszés ez, in-
kább önfeledtség... mikor Monte Carlóban gyalogoltam az F1-es pályán,
mikor lebegsz a vízen, mikor éjjel kettőkor mosod az üzlet tetőüvegét,

mikor átadsz egy autót vagy éppen a kamionos kezébe nyomod a vámokmányt... igen, ezek verskészletek, vers-építőelemek is... hiszen hatalmas összefüggések, emberi sorsok, élethelyzetek tápláló forrásai... Jó belelát- ni ennyi mindenbe... Tudod, a margóról is jó néha az írást nézni...

– Csaba, a könyvtárad körbevesz Téged, ha nem lenne a feleséged, akkor a könyvtornyok épülnének a nappalitokban. Egyszerre 4-5 könyvet is olvasol, de ami különleges, az az, hogy a társművészeteket is követed, a társadalom- és a természettudomány nagyjait. Vallásfilozófiában kötetnyi mondanód van, miközben az aktuális világgal elég felszínés a kapcsolatod.

– A könyvek... a feleség... igen... Andi: az én nagy, állandóan olvasott könyvem... a könyveim: meg a „háremem”. Nem akarok nagyképűnek tűnni, de egyszerre 10-12 könyvet szoktam olvasni. Most sorolhatnám, hogy milyen kategóriákban, de én mindig az ÉLMÉNYT hangsúlyozom, a könyv élményét, legyen az akár a legnehezebb filozófiai mű is... Nem az aktuális világgal felszínés a kapcsolatom, hanem a médiával, a besugárzással, a manipulációval, én a valóságot, a realitást szeretem, ami számomra a transzcendens és a kézzelfogható törtje...

– Egy férfinak nem áll jól az alázat – gondoltam. Sok mindent tanítótál nekem, például az alázatot is.

– Barátom, ez már alázat: ahogy írsz. Mindnyájan tanuljuk, egymástól, Jézustól. A megalázkodás senkinek nem áll jól, de az alázat: az egyik legférfiasabb dolog, mert hatalmas erő van benne, megfogja az én szabad folyását, tiszteletet sugároz, nemességet ad, segít, egyenrangúvá teszi az embereket, új lehetőséget ad egy kapcsolatban, felismertet, a könyörület kerületéhez vezet...

– Azt írtad egykoron, hogy minden szépség egy igazítás a világon. Ez amolyan hitvallás is, sőt, akár láthatnám benne az Art’húr programját is, nem?

– De, teljesen. Mindig tudtad, hogy mit írok Dávid, fontossá tetted a mondataimat. Nagyon köszönöm.

– Csaba, versben írtam Rólad egy portrét. Te, hogy látod ennek fényében magad?

– Versed fényében – a világon látom árnyékomat. Köszönöm, hogy kivetítettél mindenre, ilyen mindenszeretettel őrzöm a barátságunkat. És köszönöm kérdéseidet, önmagamhoz hajló kérdőjeleket adtál.

JÓNA DÁVID

Szentjánosi Csaba-portré

Nem Neked írom Csaba, de Rólad,
hisz Sorsunk erős szállal köt össze,
évszázadok barátsága ez,
még ha három évtizednyi is mindössze.

Plakátok között egy freskó,
kit a saját idegensége sem riaszt,
mert aki érti verseit,
minden bizonnyal el is hiszi azt.

A panelkolostorban egybeforr a költészet
egy csendes evangéliummal,
szavak által lett világa
áll szembe álvalóságunkkal.

Nem a vihar gyermeke, nem a villám fia,
a megbocsájtó szemerkélő esőé inkább,
épp mikor kisüt a nap, éppen,
mikor az ég a legeslegtisztább.

Nagy költő ő, ki nem érti a világot,
így egyetlen mozgalom se tudna vele mit kezdeni,
elkésik, eltéved, elrepül,
nem lehet a téglákkal összeilleszteni.

Mikor ő hajlította, akkor én feszítettem,
mikor ő fogta erősen, én elengedtem,
aztán jött valaki perelve, duzzogva, ordítva,
akkor volt, hogy reakcióink ugyanazok voltak, csak éppen fordítva.

Csodának látom, ahogy a „sok”-ban közöset keres,
az azonost látja, nem a mást.
Hinni akar, hinni tud embernek,
mert egyetlen lehetőségnek látja az összetartozást!

Szíveket lát, én túlélőket,
ő hitével sorsokat szab át,
miközben pengével szedem szét
a császárság hanyatló korszakát.

Ő a lelkeket látja, én inkább a szellemet,
ő a hit képességét, én csak a jellemet,
és mégis találkozunk, ez benne a szép:
isteni sugallatra komplementer önarckép.

És mégis, vagyunk, mint sakktábla
feketén-fehéren, egymás nélkül senkik,
akik bár ellenkező oldalról indulnak,
de mégis a magukét teremtik.

Ha két szót leírok,
az egyiket neki adom,
én néha evezője lehettem,
ő nekem megtartó csónakom.

Engem tanított, várni, elfogadni,
nem is tudom, hogy mit, de ott van bennem,
hogy a szenvedélyes lét
néha megnyugodjon, megpihenjen.

Régóta igaz barátom,
és a fán nincs elszáradt levél,
úgy védi a tisztelet a gerendáinkat,
mint egy jól felrakott cserépfedél.

SZENTJÁNOSI CSABA

Dávid, Barátom, Rólad, Neked, Érted!

A gondolat örvényében, ahogy
kapálódnak a betűkezek, betűlábak,
barátom, téged a víz koordináta-rendszerének
minden pontjában látlak,

amíg Bécsben hajtják a konflisokat,
kalapomba te dobsz pénzt, amit
a városnak átadunk,
Boreász szárnyává válik Isten kezében
áthajtogatott, földrésznyi verslapunk,

te vagy az, aki költők cselgáncsában,
bokszolásában meg tudja fújni a sípot,
verstükröket tart,
ujjaid hosszúak, mint a varázslóké,
káprázatában hozol napsütést, zivatart,

barátságunk dinoszauruszi, egymás
nyomát követjük minden a-lapon,
barátom, csodálom, hogy
rímrobbantásaid között is
mekkora a nyugalom,

nem tudom, hogy ki vagy te, testvér, barát, hírnök,
ceremóniamester, tökéletes dolgozó,
de lelked hangárjából kigurulva
csöndfelhők mögé emelkedik fel a szó,

nem dőlsz be a viharnek, nem fordítasz
hátat a síró hegynek, megtalálsz
a föld alatt pihenők árnyékát,
de lebuksz, mikor a kráter szélén
a föld középpontja beléd lát,

úgy vagyunk, Dávidom, mint a metrójáratok,
egymással utazunk, kinyitjuk ajtóinkat,
leszállnak belőlünk a versek,
és nézem, csodálom, ahogy tenyeredből
a velencei galambok betűmagot esznek,

egymásra figyelésünk nem hétköznapi,
hiszen érzem, hogy átállítod az értelem
jelzőlámpáit, mikor eltévedek,
de megmentjük az öreg halászt, a kardhalat,
a tengert, VELED!

Jóna Dávid és Szentjánosi (Langstadler) Csaba